

CE NE SCRIB CITITORII ...

CADOU DIN KAIHUAI

Material furnizat de Asociația Taichung Kaihuai
Traducere Robertson Maria

Cancerul de sân este cea mai serioasă amenințare pentru sănătatea femeii în Taiwan. În medie sunt diagnosticate zilnic 13 femei cu cancer de sân. Aceste femei, șocate de spaima morții, sunt confruntate nu numai cu pierderea unui sân, ci și cu schimbarea vieții lor în nenumărate aspecte.

Asociația Taichung Kaihuai (deschide-ți mintea și fii fericit - în limba chineză), o organizație nonprofit, fondată de un grup de supraviețuitoare a cancerului de sân, a ajutat numeroase paciente și familiile lor pe parcursul perioadei critice.

Pentru cei mai mulți dintre membrii Kaihuai, a supraviețui cancerului este un dar al vieții, deoarece aceștia au redescoperit adevăratul sens al existenței.

Pe parcursul ultimilor 10 ani, voluntarii (supranumiți - îngerii Kaihuai) au înființat mii de secții în cadrul spitalelor, au efectuat vizite persoanelor cu cancer de sân. De asemenea, ei au dus o muncă de informare asupra cancerului de sân, precum și în vederea descoperirii timpurii a tumorii. Printr-un efort fără margini, «îngerii» își propun ca nici o altă femeie să trăiască spaima și durerea pe care ele au trăit-o.

Iată povestea unei femei care a cunoscut ce este «sfârșitul», dar care a învins această boală.

Povestea lui Hui-Ying-Lin, o profesoară japoneză în vârstă de 50 de ani, diagnosticată cu 5 ani în urmă, cu 5 reveniri ale tumorii, aflată în continuare în tratament.

«Înainte de a mă îmbolnăvi mi se părea normal ca oamenii să fie capabili de a face anumite lucruri. După ce m-am îmbolnăvit, am realizat că este un dar, un act de mărinimie venit din Rai faptul că oamenii pot realiza lucrurile pe care le doresc.

Viața în sine este un dar minunat!» - Hui-Ying-Lin.

La început mă întrebam de ce am cancer la sân. Am fost o persoană sănătoasă și în afară de gripă nu cunoscusem alte neplăceri. Nimeni apropiat mie nu avusese cancer și nu aveam idee de boală. Înainte de a realiza că am cancer am suferit de gripă și tuse persistentă timp de trei luni. Într-una din zile, făcând duș, mi-am dat seama că sânul stâng este întărit și mărit. Sânul drept și cel stâng nu aveau aceeași mărime, dar nu aveam dureri. M-am prezentat la spital unde mi s-a făcut biopsia care a evidențiat o tumoră malignă. Nu am înțeles de ce a apărut cancerul la sân, dar la indicațiile medicului m-am supus operației - extirparea sânelui.

După 2-3 săptămâni m-am reîntors la locul de muncă. După aproximativ 3-4 luni, pe piept au apărut niște pete roșii. Medicul m-a prevenit asupra faptului că medicina modernă îmi poate prelungi viața, dar cu sacrificarea celui de-al doilea sân. Am citit multe cărți despre cancerul de sân și toate mi-au insuflat speranță. În cărți se sublinia că oricine poate fi vindecat dacă își urmează cursul normal al vieții. Această teorie m-a făcut să îmi dau seama că un mod de viață nesănătos, o proastă dispoziție pe un timp îndelungat, poate cauza cancer.

Deci ... era necesar să-mi schimb stilul de viață. Am început prin a consuma numai alimente sănătoase, organice, a face zilnic exerciții fizice, a mă culca mai devreme și a mă trezi mai devreme. Dar boala a revenit, întâi a apărut la piele apoi, la coaste, la gât, la oasele șoldului și în alte locuri. În final s-a extins la plămân. Am fost nevoită să revin la medicina clasică, modernă.

În timpul șederii mele în spital am început să reflectez asupra modului nenatural, lipsit de armonie a vieții pe care am dus-o. Nemulțumirile sufletești, neîmplinirile, neînțelegerile cu soțul meu, atmosfera neprietenoasă de la locul de muncă (în

Japonia cine nu este născut și crescut în Japonia rămâne pentru totdeauna un străin), toate au contribuit la crearea unei situații pline de contradicții. Acum mă aflu în spital, starea mea se înrăutățește vizibil și adesea mă gândeam că cel mai bun lucru ar fi să mor. Pe de altă parte, în momentele mai bune mă gândeam la tot ce aș mai putea face în viață. Într-un moment în care credeam că nu mai am mult de trăit m-am hotărât să particip la niște cursuri susținute de asistenta medicală în spital. Acest curs mi-a luminat mintea. Am început să văd clar. Nu mi-a mai fost frică de moarte. Moartea și viața nu sunt conflictuale. M-am alăturat unui grup de terapie prin care asociația Kai-Huai ajută pacienții cu cancer recidivat. Discuțiile despre cauzele și efectele modului de viață dinaintea de boală m-au ajutat să realizez că noi nu suntem perfecți, părinții noștri nu sunt perfecți, corpul, mintea, sufletul

nostru nu sunt perfecte. Tocmai de aceea există o motivație în a ne perfecționa, dar trebuie să ne împăcăm cu gândul că viața este plină de imperfecțiuni.

În realitate, a avea cancer de sân a fost un «dar» pentru mine. La fiecare revenire a bolii simțeam că sunt supusă unui test în urma căruia voi înțelege mai bine anumite lucruri din viață.

În prezent corpul meu suferă, dar comparativ cu perioada de dinaintea de boală, mă simt mult mai liniștită și fericită. Întotdeauna mi-a fost teamă de viitor, acum însă sunt împăcată. Totul este simplu, fără griji. Mă bucur de fiecare zi, de faptul că mă pot scula din pat, că pot umbla.

Cred că trupul omenesc este cadoul nostru dintâi.

ARTA, STIINTA SI CONSTIINTA ... MEDICALA

Carmen Smarandache
Profesoara la Grupul Scolar
„Avram Iancu” - Sibiu

Conștiința de sine a vremurilor pe care le trăim este dominată de teorie și, mai ales, de tendința de a trata existența umană în toată varietatea ei. A devenit deja o adevărată *patologie* cunoașterea registrului moral și cognitiv al existenței noastre, acest fapt reprezentând, de fapt, o modalitate de a fi ca persoană. Este semnul bolii omului modern, o *infecție* aflată în continuă proliferare, având drept consecință apariția unei *entități abstracte*, a unui individ ca agent - care-și va trăi viața mână de o succesiune de dorințe, care trebuie *hic et nunc* satisfăcute - detașat de orice determinare concretă (meserie, profesie, loialități etc.). Această constatare aduce în față imaginea unui *om - mașină* care are capacitatea de a *recicla și a procesa* o cantitate imensă de cuvinte, ce conțin labilități semantice, esența vitală și, de ce nu, primordială, pierzându-se ...

De aceea, ne punem întrebarea: *Spiritualitatea, în forma sa rațională, mai domină, oare, conștiința omului modern sau nu?* Ea ar trebui să fie asemenea unui instrument de măsură, a unei hărți ce-ți va fi utilă atunci când te aventurezi într-o junglă nemarcată de cartografi ... Concluziile ar trebui, așadar, surprinse nu la nivelul unei investigații sau al unei argumentări, ci prin intermediul unei banale conversații. Aceasta, după cum considerăm, nu se va constitui într-un argument, iar vocile participanților (emițătorul și receptorul procesului de comunicare) nu se vor fixa într-o anumită ierarhie a *valorilor de sine*, finalitatea unei comunicări

(în cazul nostru, conversația) constând nu în a câștiga și nici în a pierde, ci, pur și simplu, *a avea satisfacția participării*, câștigul final, în acest context, reprezentând contribuția pe care o aduc în conversație *universurile discursive*. Ele au la bază actul comunicării ce presupune ca *actanții* să fie convingători, să dețină o argumentație bogată, riguros întemeiată, un stil ales, într-un cuvânt, să aibă o deosebită pricepere în stăpânirea artei de a vorbi (*ars loquendi*), acest fapt impunându-se cu atât mai mult, cu cât multitudinea activităților noastre și chiar modul de a trăi (*modus vivendi*) sunt nemijlocit legate de actul comunicării. Prin urmare, formarea personalității noastre, dar și exercitarea unei anumite profesii sunt condiționate de procesul comunicării, ce nu reprezintă altceva decât imaginea locului de întâlnire a diverselor *idiomuri umane* având drept locație tocmai multitudinea activităților pe care le desfășurăm.

Din această perspectivă, conversația, ridicată la rangul de concept, va constitui, în rândurile de mai jos, obiectul principal al efortului nostru, încercând de a o particulariza în unul dintre domeniile a căror misiune coincide cu apărarea vieții: fenomen unic în marea sa diversitate și inestimabil ca valoare. Ne referim la medicină, un teren, care, pentru mulți devine virtual imposibil de definit și de încadrat între coordonatele unei investigații cu minime pretenții de rigurozitate. Iată,

așadar, un tablou deloc încurajator, mai ales că participanții se simt frustrați de afirmația celor implicați în această profesie: *Noi nu vedem cu ochii, ci cu mintea. Dacă mintea e goală, ochii privesc fără ca să vadă ...* În cele din urmă ne punem întrebarea: Ce este medicina? Este ea știință sau artă? Într-adevăr, în perioada de copilărie a omenirii, când omul abia reușise să se perceapă pe sine, această îndeletnicire a fost considerată *artă*, iar practicantul ei, un *artizan al trupului și sufletului*. Mersul civilizației și, implicit, saltul informațional din toate domeniile au dus la reconsiderarea medicinei doar ca știință, uitându-se faptul că orice act medical nu se poate defini doar ca *un gest de simplă cunoaștere științifică*. Răspunsul la întrebarea mai sus lansată ni l-a oferit F. Rabelais, o personalitate din sânul elitei franceze, care, în mod paradoxal, nu a avut nici o afinitate cu această deprindere, dar, totuși a surprins pericolul iminent al oricărei științe: *Știința fără conștiință înseamnă ruina sufletului*. Imaginea ideală a medicinei trebuie, așadar, să constituie o îmbinare armonioasă între artă, știință și conștiință, având ca esență etică dragostea pentru oameni, pentru cei suferinzi. *Cea mai trainică temelie a medicinei este iubirea față de oameni* - afirma cândva renumitul Paracelsus.

Medicina, ca practică, a apărut încă din cele mai vechi timpuri, ajutând oamenii, mai ales într-o perioadă când s-a fundamentat prima formă de umanitarism, cea gentilică, și când au apărut primele preocupări de reglementare a vieții sociale concretizate în apariția dreptului (*ius*). Dar, într-o lume dominată de inechități, de legea talionului, când dreptul era aservit intereselor claselor favorizate, medicii, spre cinstirea lor, au fost aceia care și-au elaborat singuri propriile norme morale de conduită profesională, astfel că în zilele noastre a ajuns să se contureze un nou domeniu din cadrul medicinei: deontologia medicală, o consecință a interacțiunii normelor etice cu cele juridice privind practica medicală. Prin urmare, morala medicală ar trebui să se afle la intersecția valorilor individuale cu cele instituțional-sociale, acolo unde instituția și norma tind să se încorporeze în personalitatea și aspirațiile noastre. De asemenea, astăzi, ca o finalizare a tuturor demersurilor deontologiei medicale, asistăm la constituirea unui adevărat drept medical (*ius medicinale*), la baza căruia se regăsesc principiile eticii medicale care au guvernat întreaga activitate a medicilor de-a lungul veacurilor până în zilele noastre.

Din păcate, în zilele noastre, principiul *primum non nocere* (în primul rând să nu faci rău), nu se mai dovedește a fi suficient în practica medicală. Asistăm la o schimbare a realităților social-politice, apar noi concepte despre sănătate în urma cărora se modifică statutul și rolul medicinei în cadrul societății moderne. Din această nouă perspectivă, fizionomia medicului modern apare pe deplin metamorfozată: o persoană care-și asumă din ce în ce mai multe responsabilități (și de ce nu funcții de

conducere ...), încercând pe cât posibil să fie *pe cuvânt de onoare* și răspunzător în fața propriei sale conștiințe; combate bolile, desfășoară o bogată activitate profilactică, tinde să împlinească acel ideal al medicinei viitorului, medicina omului sănătos.

Trăind într-o lume dominată de fenomenul globalizării, răvășită de o serie de probleme de ordin social, politic, economic, religios, civic, în care individul se află într-o permanentă nesiguranță, constatăm multiplele efecte ale acestui context pernicios: alterarea valorilor, înstrăinarea omului de sine însuși, după cum afirma Camus, toate aceste fenomene afectând grav universul psihic uman. Pe de altă parte, asistăm la o disociere a tentativelor de supraviețuire individuală, prin care unii constituie un anumit pol al societății, oglindindu-ne o anumită bonomie premeditată, pe când la celălalt pol îi regăsim pe cei mulți și frustrați de viciile societății și care cu amărăciune își spun: *Sâmburele vieții este egoismul, iar haina lui minciuna*. Această stare de spirit intersectează toate domeniile societății, mai ales cele în care liberul arbitru intervine în legile de drept ale statului în funcție de interesele grupurilor dominante.

Așadar, aceasta este nuanța cromatică actuală a mentalității indivizilor, reflectată în relațiile personale și concretizată mai ales la nivelul procesului de comunicare, fenomen reperat și în sfera medicinei (a se vedea noua configurație a relației medic-pacient), principiile etice constituind în prezent doar un *ideal desuet*. Sintagme de tipul: 1. "Nu am chef de consultații. Sunt obosit" - 2. "Fă-i, dragă soră, vânt" - 3. "Vai, am greșit medicamentul" - 4. "Soră, unde-mi umbli, nu vezi cât sunt de obosită?" (cu toate că nu este decât ora 10:30) - 5. "Ce mai vii la mine, dacă mai ai doar o săptămână de trăit?" - 6. "Unde-ți sunt analizele? Nimeni nu mai știe ce este în dosarul ăsta" - 7. "Ce cauți analizele pacientului X în dosarul tău?" - 8. "Știu că ești operată, dar așteaptă afară până te chem!" (cam vreo 3 ore...) - 9. "Te rog să-mi respecti studiile și experiența! Nu te amesteca în domeniul meu! Știu eu ce fac" (dar, măcar această *facere* să conțină credibilitate și mai ales *speranță*...) - 10. "Mai știi ce fel de tratament ți-am prescris?" - 11. "Ai terminat tratamentul, acum vezi la cine vei veni la control" - 12. "Te plimbi pe la toți medicii, acum du-te la ei!" - sunt deja cunoscute de către participanții antrenați în dialog, dar de data aceasta *universurile discursive* nu mai contribuie la generarea unui *discurs uman total*, ci exprimă un anumit climat, o anumită dispoziție mentală a participanților la dialog, confrunțați cu complexitatea deconcertantă a fenomenului amintit.

De aceea, se poate afirma, în mod paradoxal, că progresul civilizației nu presupune în mod obligatoriu și o egalitate a indivizilor, întrucât vizibil suntem puși în situația să acceptăm *volens nolens* polarizarea socială din cadrul acestui microunivers al societății. Avem de-a face cu un grup *sus-pus* posesor al unei enorme experiențe umane și profesionale, având capacitatea de a lua hotărâri imediate, dar care nu mai întrevede necesitatea unei comunicări directe, ci *inter-mediate* și, de ce nu, *privilegiate*.

Defavorizații se constituie într-un alt grup, care, indiferent de *status*-ul și de rolul ocupat în microuniversurile societății sunt inegali tratați, fiind puși la discreția capriciilor cotidiene sau altfel spus a *universurilor dominatoare*. Mă întreb, deci: *Egoismul, orgoliul (mai ales cel profesional), trufia, ambiția chiar atât de mult ne-a dezumanizat încât să nu mai putem comunica decât prin intermediari?* Atunci care mai este rostul legii nr. 46 / 21.01.2003 privind drepturile pacientului?

Cu nostalgie meditez asupra altor deschideri temporale, când valorile nu se impuneau decât printr-un comportament conceput ca un mijloc de comunicare de sine stătător. Ce frumos gândeau atunci tămăduitorii de boli ... De pildă, în China antică, marele medic Suen-Sen-Mo îi sfătuia pe cei din breasla lui ca ..."apropiindu-se de bolnav, să se pătrundă de milă și simpatie, să facă făgăduință de a da ajutor la orice durere, oricărei ființe însuflețite, fără a ține seama de rangul, de averea, de vârsta, de frumusețea, de inteligența acesteia și să-i considere pe toți bolnavii drept prietenii lor cei mai scumpi"... Un alt exemplu îl întâlnim în India, prin lucrarea **Ayur Veda** (Cartea Vieții), unde medicul se angajează să-i trateze și pe săraci, să nu pretindă o plată mai mare decât cea convenită, să păstreze secretul profesional și să aibă o conduită corectă. Dar ceea ce reprezintă un prilej de încântare sufletească se constituie în *Jurământul lui Hipocrate*, care, de mai bine de două mii de ani, conține codul etic de referință în profesiunea medicală. Se pare, totuși, că Hipocrate a fost influențat atât de principiile etice ale școlii pitagoreice, cât și de arhetipurile din lumea străveche a Asiei și a Orientului. Pe drept cuvânt, unii gânditori consideră opera elenului la fel de perfectă ca și Partenonul sau operele sculpturale grecești, o genială tentativă de a apropia științele între ele, de a le uni cu artele printr-o coloană fără de sfârșit a consonanțelor.

Prin urmare, există un trunchi comun al întregii cunoașteri umane, iar orice lucru bun și adevărat se poate obține numai pe baza unor legi aflate în deplină armonie atât între ele, cât și cu lumea înconjurătoare. Se pare că de acest fapt s-a convins Hipocrate pe când percepea atent stările organismului uman. Gândirea, simțirea, voința pot fi înțelese și reproduse pe baza acelorași legi, iar psihicul nu este altceva decât *unealta unei supraviețuiri eficiente*. Opera marelui elen s-a bucurat, de-a lungul timpurilor, de un mare prestigiu, atât în lumea creștină, cât și în cea musulmană, iar ulterior întreaga activitate medicală s-a bazat și s-a lăsat influențată de spiritul hipocratic.

♣

Cu cât ne apropiem de zilele noastre, cu tristețe și cu o ușoară dezamăgire constatăm că ceea ce s-a obținut până acum în medicină - conținutul acestui teritoriu - s-a modificat, s-a laicizat, și-a schimbat structura, rezumându-se strict la actul de a profesa, fără a se mai implica în domeniile conexe. În consecință, efortul nostru s-a axat nu pe aspectele de consonanță a legilor ce domină universul medical, ci pe cele de disonanță - un semnal de alarmă în vederea salvării a ceea ce reprezintă medicina încă din antichitate: *artă, știință și conștiință*. Cu toții trebuie să pășim dincolo de pragul considerațiilor strict științifice sau personale în perimetrul convingerilor filosofico-religioase și să avem încredere numai în intervenția divinității, a unei divinități a cărei atotputernicie se poate face simțită atât de personal, manifestându-și compasiunea în mod egal față de *universurile discursive* a căror experiență existențială este unică. Am speranța ca toți semenii mei să aibă gentilețea de a primi aceste rânduri în spiritul cu care au fost scrise, ele reprezentând doar o constatare și nu un afront.

